

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : کلیه رشته ها	تعداد صفحه : ۴	ساعت شروع :
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان :	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)											
الف	معنی واژه (۱/۵ نمره)										
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را با توجه به شعر و نثر زیر بنویسید. الف) تو نمایندهٔ فضلی تو سزاوار ثنایی ب) همهٔ حضار یک صدا تصدیق کردند که تخلصی بس به جاست. ج) احداث یک خاکریز دو جداره را تنها راه حل می دانست.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵									
۲	با توجه به موارد زیر، برای هر یک از واژگان داخل جدول، یک « معادل معنایی » بنویسید. الف) همچو نی زهری و تریاقی که دید ؟ / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید ؟ ب) من آن شب در آن موضع حاضر بودم و شما را چراغ فرا می داشتیم و مادرت را اعانت می کردم.	۰/۵									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>واژه معادل</th> <th>معنا</th> <th>ردیف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>مونس</td> <td>۱</td> </tr> <tr> <td></td> <td>یاری</td> <td>۲</td> </tr> </tbody> </table>	واژه معادل	معنا	ردیف		مونس	۱		یاری	۲	
واژه معادل	معنا	ردیف									
	مونس	۱									
	یاری	۲									
۳	معنای کدام واژه، نادرست است ؟ الف) تاب : فروغ ب) مباحات : سرافرازی ج) سرحد : مرز د) صحیفه : منظره	۰/۲۵									
ب	املاي واژه : (۱/۵ نمره)										
۴	در هر یک از ابیات و عبارات زیر، کدام واژه داخل کمانک از نظر املايي درست است ؟ الف) تنها برای تعلیم گرفتن، (شبه - شبیح) شما را در تاریکی تعقیب می کردم. ب) برجسته ترین شاگرد (حوزة - حوضه) ادیب بزرگ بود. ج) داشتیم می گفتیم، آن شب نیز / (صورت - سورت) سرمای دی بیدادها می کرد.	۰/۷۵									
۵	در هر یک از موارد زیر، شکل درست واژه‌های نادرست املايي را بنویسید. الف) هنگام چریق آفتاب در شهر سیرجان اتراق می کردیم. ب) اگر کوه آتش بود پسَرم ازین تنگ خار است اگر بگذرم	۰/۵									
۶	در بین کلمات زیر، کدام واژه اهمیت املايي دارد ؟ الف) شرف یاب ب) خستگان ج) مکاید د) ماجرا	۰/۲۵									
ج	دستور (۴ نمره)										
۷	با توجه به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. « بخند؛ زیرا خندهٔ تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته . / خندهٔ تو، در پاییز / در کنارهٔ دریا / موج کف آلوده اش را / باید بفرازد. » الف) ترکیب « موج کف آلوده »، « وصفی » است یا « اضافی » ؟ ب) نقش دستوری واژه « شمشیر » چیست ؟ ج) یک « گروه اسمی متممی » بنویسید. د) کدام واژه داخل کمانک در مورد « زمان دقیق فعل » « بفرآزد » درست است ؟ (مضارع التزامی - مضارع اخباری)	۱									
	ادامه سوال ها در صفحهٔ دوم										

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۸	در شعر: «چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟» الف) چند گروه اسمی «مفعولی» وجود دارد؟ ب) نوع حرف ربط «یا» را بنویسید.	۰/۵																		
۹	با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «نامه را معلم کلاس سوم، برایم نوشته بود؛ به یاد گذشته‌ها و خاطرات پاریز.» الف) در گروه اسمی «معلم کلاس سوم»، «هسته» کدام کلمه است؟ ب) نوع «وابسته و وابسته» این گروه اسمی را بنویسید. ج) کدام واژه نقش «تبعی» دارد؟	۰/۲۵ ۰/۷۵																		
۱۰	عبارت زیر چند جمله دارد؟ «لحظه عزیز و شورانگیزی بود؛ لحظه ای که هر سال از نخستین دم بهار، بی صبرانه چشم به راهش بودیم و تابستان وصال، امیدبخش و مهربان می آمد.»	۰/۲۵																		
۱۱	مصراع: «جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن» را از شیوه بلاغی به شیوه عادی برگردانید.	۰/۷۵																		
۱۲	در مصراع: «امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو»: الف) کدام واژه حذف شده است؟ ب) نوع حذف آن چیست؟	۰/۵																		
قلمرو ادبی (۵ نمره)																				
الف	آرایه‌های ادبی (۳ نمره)																			
۱۳	در بیت: «ای مشت زمین بر آسمان شو / بروی بنواز ضربتی چند» واژگان مشخص شده چه آرایه ای را پدید می آورند؟	۰/۵																		
۱۴	در عبارت‌های زیر، مفهوم کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) پیداست که تا چه حد از چنین کاری بیم داشتیم اما دل به دریا زدم و به اتاق درس وارد شدم. ب) می خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلاجی.	۰/۲۵ ۰/۲۵																		
۱۵	کدام یک از ابیات و عبارات «گروه الف» با آرایه‌های «گروه ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافی است.)	۱																		
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>پ</th> <th>الف</th> <th>ردیف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>حسن آمیزی</td> <td>هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند.</td> <td>۱</td> </tr> <tr> <td>اسلوب معادله</td> <td>هیون آرد از دشت، صد کاروان</td> <td>۲</td> </tr> <tr> <td>تضاد</td> <td>عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را</td> <td>۳</td> </tr> <tr> <td>حسن تعلیل</td> <td>از شامه قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.</td> <td>۴</td> </tr> <tr> <td>جناس</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	پ	الف	ردیف	حسن آمیزی	هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند.	۱	اسلوب معادله	هیون آرد از دشت، صد کاروان	۲	تضاد	عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را	۳	حسن تعلیل	از شامه قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.	۴	جناس			
پ	الف	ردیف																		
حسن آمیزی	هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند.	۱																		
اسلوب معادله	هیون آرد از دشت، صد کاروان	۲																		
تضاد	عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را	۳																		
حسن تعلیل	از شامه قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.	۴																		
جناس																				
۱۶	در عبارت «غصارة تاکی به قدرت او شهید فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.» واژگان «سجع» را بنویسید.	۰/۵																		
۱۷	با توجه به عبارت زیر، «باز» نماد چه کسانی است؟ آن گاه باز شکاری چنین گفت: «من بسیار کوشیده ام تا روی دست شاهان جا گرفته ام. پیوسته با آنان بوده ام چه جای آن است که من دست شاهان بگذارم و در بیابان های بی آب و علف در جست و جوی سیمرغ سرگردان شوم؟»	۰/۵																		
ادامه سوال ها در صفحه سوم																				

ساعات شروع:	تعداد صفحه: ۴	رشته: کلیه رشته ها	سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان:	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

	شعر حفظی (۲ نمره)	ب
۰/۲۵	مصراع های کدام بیت «جا به جا» نوشته شده است؟ الف) لبخندِ گاه گاهت، صبح ستاره باران ب) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند آیینۀ نگاهت، پیوندِ صبح و ساحل دیوارِ زندگی را زمین گونه ییادگاران	۱۸
۰/۵	مصراع اول این بیت چیست؟ «..... باید که خاکِ درگه اهل هنر شوی» الف) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ب) گر در سرت هوای وصال است حافظا	۱۹
۰/۵	مصراع دوم بیت را بنویسید. «حُسن شهادت از همه حُسنی فراتر است.....»	۲۰
۰/۲۵	بیت: «تو بودم کردی..... /» را کامل کنید.	۲۱
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
	معنی و مفهوم نثر (۲ نمره)	الف
۱	معنی و مفهوم عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) سجده بهترین حالتی بود که می توانست مرا با خاک همسطح و یکسان کند. ب) مرغان جملگی بهانه ها یک سو نهادند.	۲۲
۰/۵	در هر یک از عبارات زیر مفهوم قسمت های مشخص شده را بنویسید. الف) عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری نهد. ب) بوی گُلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۲۳
۰/۲۵	مفهوم جمله: «در کویر، خدا حضور دارد» چیست؟	۲۴
	معنی و مفهوم شعر (۲ نمره)	ب
۰/۱۵	معنی و مفهوم اشعار زیر را به فارسی روان بنویسید. الف) پهلوان هفت خوان، اکنون / طعمۀ دام و دهانِ خوان هشتم بود ب) ببايد زدن سنگ را بر سبوی	۲۵
۰/۱۵	معنی و مفهوم قسمت های مشخص شده را در اشعار زیر بنویسید. الف) گفت: «مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی» گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست ب) بفکن ز پی این اساس تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند	۲۶
	درک مطلب (۴ نمره)	ج
۰/۱۵	مقصود از «راه پیچ در پیچ» در بیت زیر چیست؟ «به راه این امید پیچ در پیچ مرا لطف تو می باید، دگر هیچ»	۲۷
۰/۱۵	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ب) بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی	۲۸
	ادامه سوال ها در صفحه چهارم	

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			
۲۹	« این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد . / ناگهان انکار / بر لب آن چاه / سایه ای را دید / او شغاد. آن نابردار بود »			
۰/۲۵	الف) مقصود از « گنج مروارید » چیست؟			
۰/۲۵	ب) « شغاد » نماد چه کسانی است؟			
۳۰	معراج « چه غم دیوار آمت را که دارد چون تو پشتیبان ؟ » چه مفهومی دارد؟			
۰/۱۵				
۳۱	بیت: « چشم بگشا به گلستان و ببین جلوه آب صاف در گل و خار » یادآور کدام « وادی عرفان » است؟			
۰/۲۵				
۳۲	مقصود از عبارت: « چون تیری که از شست رفته، باز نمی گردد » چیست؟			
۰/۱۵				
۳۳	با توجه به عبارت زیر دو پایه رسیدن به « عشق » را بنویسید؟ « پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبت و سیم پایه ، عشق . وبه عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دوپایه نردبان نسازد ».			
۰/۱۵				
۳۴	در بیت « نی حدیث راه پر خون می کند / قصه های عشق مجنون می کند » مقصود از « راه پر خون » چیست؟			
۰/۲۵				
۳۵	در عبارت زیر، « نفس گرفت » چه مفهومی را بیان می کند؟ « به جلو نگاه کرد تا جایی که چشم کار می کرد، هیچ کس دیده نمی شد، نفس گرفت و دوباره با تمام سرعت دوید. »			
۰/۲۵				
۲۰	فرجامتان نیک باد جمع نمره			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان:		
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱۷	نماد انسانهای جاه طلب و طالب مقام و منصب ۰/۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۱)			
ب	شعر حفظی (۲ نمره)			
۱۸	« الف » یا « لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران آیینۀ نگاهت، پیوند صبح و ساحل » (ص ۵۷)			
۱۹	« ب » یا « گر در سرت هوای وصال است حافظا » (ص ۲۴-۲۳)			
۲۰	ای محسن شهید من، ای خُسن بی گناه ۰/۵ (ص ۹۷)			
۲۱	تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی فدای نام تو بود و نبودم میهن ای میهن ۰/۷۵ (ص ۱۱۷)			
	قلمرو فکری (۸ نمره)			
الف	معنی و مفهوم نثر (۲ نمره)			
۲۲	الف) من با سجده، خود را مانند خاک در برابر عظمت پروردگار، پست و کوچک می کنم. ۰/۵ (درس ۱۱ ص ۹۰)			
۰/۱۵	ب) همه پرندهگان (مرغان)، بهانه ها را کنار گذاشتند (رها کردند) ۰/۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۲)			
۲۳	الف) هر جایی که عشق باشد هیچ چیز دیگری غیر از عشق وجود نخواهد داشت یا فقط عشق مقیم می شود (وجود پیدا می کند). ۰/۵ (درس ۷ ص ۵۳) ب) اختیارم را از دست دادم. ۰/۲۵ (درس ۱ ص ۱۴)			
۲۴	در کویر، معنویت وجود دارد. ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۱)			
ب	معنی و مفهوم شعر (۲ نمره)			
۲۵	الف) رستم در چاه نیرنگ و حیلۀ (شغاد) افتاد و کشته شد. ۰/۵ (درس ۱۳ ص ۱۱۲)			
۰/۱۵	ب) باید (برای تشخیص خطاکار بودن یا نبودن آن دو نفر) آن ها را آزمایش کنیم. ۰/۵ (درس ۱۲ ص ۱۰۰)			
۲۶	الف) اوضاع جامعه نابه سامان (نامساعد) است. ۰/۵ (درس ۲ ص ۱۹)			
۱	ب) پایه و بنیان این همه مکر و فریب را نابود کن. ۰/۵ (درس ۵ ص ۳۵)			
ج	درک مطلب (۴ نمره)			
۲۷	راه دشوار و پر از سختی عشق. ۰/۵ (ص ۱۶۳)			
۲۸	اگر به خدا باور و توجه قلبی داری، دل کندن تو از علایق مادی (دنیوی) موجب رسیدن تو به حیات معنوی و روحانی می گردد. (یا مفاهیم مشابه) ۰/۵ (ص ۲۳)			
۲۹	الف) لبخند ۰/۲۵ (درس ۱۳ ص ۱۱۳) ب) نماد انسان های ناجوانمرد و حيله گر ۰/۲۵			
۳۰	امت مسلمان با یاری (شفاعت) پیامبر اکرم (ص) دلگرم (امیدوار) و شکست ناپذیر می گردند. ۰/۵ (درس ۱ ص ۱۳)			
۳۱	توحید یا وادی پنجم ۰/۲۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۷) (اگر به « وحدت وجود » اشاره شد، نمره تعلق بگیرد.			
۳۲	کاری که از دست و اختیار خارج شد و قابل جبران نیست ۰/۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۹)			
۳۳	معرفت - محبت ۰/۵ (درس ۷ ص ۵۲)			
۳۴	راه دشوار و پرخطر عشق. ۰/۵ (درس ۶ ص ۴۷)			
۳۵	نفس تازه کرد ۰/۲۵ (ص ۱۴۵)			
۲۰	در بیان معنی و مفهوم ابیات و توضیحات مشابه نظر همکاران محترم صائب است (خدا قوت همکاران گرامی) جمع نمره			